

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povrraćena. — Preplate se šalju poštanskim nuputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Na svršetku treće godine ratovanja. Naše velike pobjede u istočnoj Galiciji.

Ovih se dana navršuje treća godina najsilnijega rata, što je ovaj svijet ikada vidio i pretrpio; a baš, zadnje dane ove treće godine ratovanja Austrija-Ugarska i Njemačka slave velike uspjehe i sjajne pobjede, dok njihovi hrabri saveznici Bugarska i Turska, sa svom svojom snagom uspješno vojuju protiv premoći neprijatelja, te gledaju bez straha i ravno u oči svoje dušmane. Novi uspjesi ovjencali su skorajše operacije saveznika u Galiciji i u šumovitim Karpatima: austro-ugarske i njemačke čete zauzeše Stanislaw, Nadvornu, Tarnopol i Kolomeu, dok neprijatelj uzmiče na Karpatima južno od Tatarskog klanca. Vijesti o pobjedi, koju su austrijsko-ugarske i njemačke čete izvojevale ovih zadnjih dana u istočnoj Galiciji, prikazuju taj uspjeh savezničkih vojska sve većim i značajnijim.

Te vijesti dokazuju, da oporbena snaga centralnih država je neslomiva, da one još uvijek mogu uspješno uzbiti neprijatelja, i u stanovitom času preuzeti ofenzivu i pobijediti. Daleko od nas zamisao, da se povedemo za našim neprijateljima, da prećeranim frazama sebe slavimo i sebi kadimo. Nama to, hvala Bogu, ne treba, jer same činjenice za nas govore puno bolje od naduvane rječitosti naših protivnika.

Mislilo se, da će s ruskom revolucijom sinuti u teško iskušanoj Moskovskoj zemlji zora nove ere sretnijih dana, i da će svijetla misao o miru zavladati ruskim narodom. Centralne su vlasti nastojale da se dogagajaju u Rusiji razvijaju mirno i bez zapreke i sve su uradile da ne ometaju tijek tamonijeg golemog preokreta. Ni na naše i njemačke čete nijesu htjele povesti nikakve vojničke akcije protiv Rusije; Austro-ugarska i Njemačka čisto su i bistro izrazile tvrdvu vojlu, da s ruskim narodom stupe u prave prijateljske odnose, i otvoreno izjavile, da ne teže za nikakvom aneksijom ruskog zemljišta. Nakon višemjesečnog kolebanja, dogoše u Petrogradu na vladu ljudi koji se postavili na službu engleskih interesa i pogaše ruskog vojsku na nove napade na nas. Gosp. Kerenski nastavio je osvajačku politiku moskovskog Cara, a petrogradska je vlada javno najavila, da je revolucionarnoj ruskoj ofenzivi glavna svrha zauzeće Lavova i galicijskih kotara gdje su najbogatiji izvori kamenog ulja. General Brusilov stade terati i goniti naprijed bez obzira silne gomile ruske republikanske vojske, na isti način kako je to u prijašnje doba činio po carevoj naredbi; ali se jaki udarac ruskih pukovnija, koje gospodin Kerenski bijaše novim ratobornim duhom nadahnuo, razbio o žilavo i zorno opiranje austrijsko-ugarskih i njemačkih četa. Ovaj je udarac proizveo dakako naš vojnički protuudarac, te je urodio lijepim plodom, kojim se danas možemo s pravom dičiti i ponositi.

Udarac, koji je neočekivano zadesio ruskog vojsku na njenu najbolje spremjenome i najače utvrgjenome položaju, bio je zadan velikom snagom i smionom odlučnošću. Sjetimo li se kakve su se duge i uporne borbe u ovom ratu više puta bile radi posjeda pojedinih neznčajnih mjesta ili

čak salaša, uzmemo li u obzir da Rusi imaju vanredno veliku vještinu u pravljenju modernih utvrgjenja, spomenemo li se izvrsne darovitosti ruskoga vojnika za obranu, tada sve te prilike rasvijetljaju tijekom sjajnijom svjetlosti sjajnu pobjedu njemačke i austrijsko-ugarske vojske u istočnoj Galiciji. Dok se sve do onomadne navala preogromnih neprijateljskih gomila nemoćno razbila o nepokolebive redove naših vojnika koji im se zorno opirahu, dobro spremjeni i neodoljivom silom izvedeni napad na ruski front i mudri način vojevanja naših četa u istočnoj Galiciji dokazao je, da ofenzivna snaga naših i njemačkih vojska neoslabljena traje i nakon tri godine ratovanja. Duh je naše vojske ostao isti kao i na početku rata; niti nepogode dugih troljetnih borba, niti neprijateljska nadmoćnost nijesu mogle da priguše ono oduševljenje; s kojim su naši vojnici još koncem jula 1914 krenuli prvi put u boj.

Do cijeloh se Monarhiji likuje zbog sjajnog djela, koje je naše oružje izvelo u istočnoj Galiciji. Neprijatelj, koji se činio nadmoćnim i koji je neizmjereno objestan, morao je iskusiti da naša sablja nije otupila zbog duge borbe. Plodovi su ovih pobjeda tijekom sjajnijih, što ničije očekivanje nije bilo u pravu niti je u pravu da smatra takav hod dogagajaja normalnim. Dogodilo senašto izvanredno, učinjeno je nešto izvanredno. Na zemljištu iznova osvojenih krajeva Galicije cvijeta nam eto, pravedna nagrada za hrabro jako i razborito vojevanje.

Slaveci ovako slavne pobjede idemo u susret puni pouzdanja četvrtih ratnoj godini. Junaštvo, ustrajnost i požrtvovnost naših četa, koje nadvlada svako očekivanje, slomiše, na izmaku treće godine ratovanja u vjernom jedinstvu s junackih četama savezne Njemačke, snagom milijuna ruske vojske; dok talijanska vojska uzalud nasrće, na našu jugozapadnu granicu, pokle je už grozne gubitke za deseti put postradala na Soči, pokle je naša junacka mornarica još nedavno zadala dušmaninu teških gubitaka.

Teški i požrtvovni zadatak, koji nam je postavljen, nije još riješen, jer nas valja još očekuju teške i ljute borbe prije neg dogjemo do željkovanog mira koji smo uvijek spremni da časno sklopimo; ali dogagajaji zadnjih dana dokazali su svijetu, da su Njemačka i Austrija-Ugarska, koje se bore združenim silama još uvijek nepobjediva moć i da su u stanju pobjedonosno se oružjem oprijeti i najbrojnijem neprijatelju.

Teški porazi Rusa u Galiciji.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 26. Službeno se javlja: 25. jula 1917.

Istočno bojište: Jučer su novi uspjesi ovjencali operacije saveznika u istočnoj Galiciji, Austro-ugarske čete zauzele su Stanislaw i Nadvornu a njemačke snage Tarnopol. Saveznički zborovi, koji su za neprijateljem u potjeri, našli su više puta na ruski otpor, koji je iznova oživljavao. Sjeverno krilo armije

Minometala velikog kalibra uperena su protiv naših rovova, dalekosežni topovi protiv stražnjih mjesta i predjela, gdje se mislilo, da se nalaze viša zapovjedništva. Naša sabirna mjesta, kao god sve doline i prometne tačke izdašno su obasute plinskim granatama.

Talijanska plinska granata je osobito podmuklo smrtonosno oružje. Ne sadrži nikakav neposredni otrovni plin, nego razdražne i otrovne sastavine, koje najprije djeluju na plućne organe, te prouzroče kod svakoga, ako se na vrijeme ne obrani, krvarenje u plućima. Ovaj plin, koji se poglavito sastoji iz klora i fosfora spušta se teško i gusto na puteve i doline; čete koje se bore u prednjim linijama moraju tim biti osamljene od spoja, otcijepjene od svakog dovoza hrane i streljiva. Uzalud troše Talijanci svoje topovno streljivo, koje im posla Amerika, borac za čovječstvo i kulturu, jer ne moguše prekinuti ni za najžešćih dana bojova vezu između fronte i stražnjih dovoznih mjesta. Ovom se prigodom moramo sjetiti onih mirnih junaka iza fronte, koji neumorno danju i noći po okuženim putevima dovoze drugovima u rovovima sve što trebaju. U najvećoj vatri granata upravljahu šoferi svoje velike nespretnete teretne automobile sa streljivom tik do bojnih linija. Gonici gonjahu tamo svoje predpređe sa hranom i vucijahu tađa u noći preko neizrecivo izrovnanih uzbrđica teške kuhinjske kotlove i vodu na uzvisite pozicije. Svi ovi junaci, koji odvažnim samopriještorom izlažu svoj život u vršenju svoje dužnosti, branje isto tako državu kao i njihovi drugovi sprijeda. Što bi bilo od momka u streljačkom rovu bez streljiva, hrane i vode! A na ovom poprištu osobito bez vode!

generala pukovnika von Kövesza potisnulo je na Tatarskom klanacu Ruse u žilavom rvanju iz njihovih pozicija na visovima. Austro-ugarske i njemačke divizije mogle su tek poslije znatnih bojeva preći preko Bistrice Nadvorjanske. Rusi su po više puta stali da se opiru i u području Zlote Lipe. Na jugu od Tarnopola neprijatelj je uzalud bacao svoje guste mase protiv njemačkih pukovnija. U šumovitim Karpatima neprijateljska djelatnost potpusti izmegju Tatarskog klanca i Susite. Na sjeveru od Putnaske doline on je ponavljao svoje napade. Njegove jurišne kolone bjehu ustavljene poslije početnog usko ograničenog uspjeha.

BEČ, 26. Službeno se javlja: 26. jula 1917.

Istočno bojište: Vojna skupina Mackensena: Nije bilo oveckih bojeva. Vojna fronta gener. pukovnika Nadvojvode Josipa:

Na gornjoj Susiti neprijatelj iznova razvija življu djelatnost. Kod vojske generala Kövesza oteta je Rusima Baba-Ludova. Na sjeveru zapadu od ovog visa neprijatelj je napustio svoje pozicije na Karpatima pa uzmiče prema istoku. U skršavanju ruskog otpora na Tatarskom klanacu osobito se odlikovala iskušana pješadijska pukovnija „Cesarica Marija Terezija“ br. 32.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda Bavarškoga:

Vojna skupina generala Böhm-Ermollija doprla je do Delatya, Otgnie, Tlumaca i Buczacza. Njemačke čete stoje na zapanjoj ivici Tremhovle. Uspjeh postignut kod Tarnopola proširen je zauzećem nekoliko visa.

Doglavica generalnog štaba.

Izvjestaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 26. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 25 jula 1917.

Istočno bojište:

Dod uspokojenjem i žrtva Rusi nijesu iznova napadali. Kod vojne skupine generala Böhm-Ermollija napreduje se dalje i rezadržljivo. U nazočnosti njemačkog cara prokušane divizije uzbile su, uzilazeći iz Seretske nizine izmegju Tarnopola i Trembovle jake ruske napade, i dopriješe svojim jurišem na visove istočne obale, gdje su ponovno odbile duboko razregjene ruske napade. Tarnopol je zauzet. Primićemo se Buczaczu, Stanislawu i Nadvornu u našim su rukama. Neprijateljeve zalaznice potisnute su posvuda.

Na fronti nadvojvode Josipa čete sjevernog krila napreduju uporedo sa snagama, koje na zanozi Karpata prodiru naprijed. Na jugu od Tatarskog klanca protivnik još drži svoje pozicije. U južnom dijelu Karpata neprijatelj je prodro u Susitskoj dolini u naše linije; njegov udar bi ustavljen u zapornoj poziciji, koja leži tamo neposredno na zapadu. Na gornjem Seretu živahan boj vatrom.

Krševito tlo, na kojem se ovdje boj bije — jest tlo bez vode. Krasna krupnogorica pokriva trnovisku visoravan, bujni vinogradi steru se na komenskoj, ali obe bez vode. Daleko s doline crpa se voda sa sisaljka na trnovisku visoravan, te se njom napajaju sve čete i tren. Već od neželja nije ovdje kapnula ni kaplja kiše, a bunari se ne mogu puniti, te ljudi i životinje dobiju ono malo vode iz vodovoda, a dijeli se po tačno odregijanim mjerama. Dvije litre vode na glavu — u to je uračunata potrebna voda za kuhinju! Čitave satove mora bojni tren lutati, dok dogje do opredijeljenog mu mjesta za vodu; čitave satove moraju čekati, dok napuni svoje bačvice; i opet trebujie sati, dok momak, koji je pred neprijateljem, mogne pokvasiti usne svoje sa mlakom vodom. Ono malo vode, što dobije, tek mu dočiče da ugasi svoju žeđu — a za pranje ne ostaje mu ništa. Tako je gore na Svetom Brđu i Sv. Gabrijele kao god na krševitoj visoravni južno od vipavske doline! Što su močvare u Voliniji, pradžume u Karpatima, prema prilikama, u kojim austro-ugarski vojnici na Soči braně — slavno braně — svoga Cesara i Kralja i monarhiju proti premoćnom neprijatelju!

„Sveto Brđo“, brdo smrti.

Ne samo prostorno, nego i po vremenu treba podijeliti deset bitku na Soči u tri dijela. Prvi dio, od 12. maja, traje deset dana i bijesno bijesni na fronti dugoj 40 km od Plave do mora; dok je pak neprijatelj djelomično navaliu od 15. maja južno od vipavske doline, usredotočuje od 18. maja sve svoje naprezanje proti prostoru od Plave do istočno

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan 26. jula 1917:

Istočno bojište: Na jugu od Smorgona naša je artilerijska paljba umanjila prostor kuda su Rusi prodrli, tamo je neprijatelj morao uzmaći. Skoro čitava nekadašnja pozicija iznova je u našim rukama.

Vojna skupina Böhm-Ermoll: Doprla se u odsječku Gniezne do ceste Trembovla-Husiatyn.

Vojna skupina nadvojvode Josipa: Dod pritiskom na sjeveru od Dnjeetra, ruska se karpatska fronta stala kolebati i na jugu od Tatarskog klanca. Tamo se neprijatelj povlačić pravcem put Cernovice.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Veselje u Monarhiji.

BEČ, 26. Sjajni uspjesi saveznika u Galiciji, osobito zapremanje Tarnopola, Stanislawova i Nadvorne, izazvali su po svoj Monarhiji veliko oduševljenje i zadovoljstvo, koje se živo odražuje u štampi. U Beču i u provinciji na javnim i privatnim kućama izvješene su zastave.

Državni kancelar Michaelis u Beču.

BEČ, 26. Državni kancelar Michaelis prispjeće 31. jula u Beč, da se pokloni Cesaru i posjeti ministra izvanjskih posala. D.r Michaelis izaći će u audijenciju kod Njihovih Veličanstva, koja će ga pak pozvat na doručak.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 26. Glavni stan, 24 jula:

Fronta u Kavkazu: U odsječku lijevog krila momčad dviju ruskih torpedača zapremiše u noći prije 23. jula otok što leži na ušću rijeke Haršida; ali vatra naše pješadije i mitraljeza prinudi Ruse da napuste otok.

Fronta na Sinaju: Na fronti kod Gaze umjerena artilerijska vatra; na našem desnom krilu ponešto živahnija.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 26. Izvjestaji generalnog štaba, 25 jula.

Na svojoj maćedonskoj fronti većinom slaba artilerijska vatra. Na desnoj obali Vardara artilerija je zapalila neprijateljsku zalihu municije.

Rumunjska fronta: Kod Mahmudije, Tulcee i Isaccee živahna artilerijska vatra. Na Seretu, u odsječku naših četa, naša je vatra osujetila pokušaj neprijateljskih pješadijskih četa da pregnu u ofenzivu.

Novi ratni zajam u Engleskoj i prijedlog o iznovičnom utvrgjivanju uvjeta mira.

LONDON, 26. (Reuter). Donja će Kuća raspravljati u četvrtak o dodatnom prijedlogu zakona o zajmu. Dodatni prijedlog, što su ga iznijeli prijatelji mira Romsay, Macdonald i Trevelyan, traži od vlade, da ona zajedno sa saveznicima iznova utvrdi svoje uvjete za mir.

od Gorice, a popušta izmegju 19. i 21. postepeno od juga prema sjeveru.

22. maja mir na čitavoj fronti.

Sljedeći za njim drugi, odlučni čin, koji počinje 23. maja sa sveopćom navalom, nanovo na cijeloj fronti izmegju Plave i mora, tri dana bijesni proti naših pozicija jugo-istočno od Plave, istočno od Gorice i na čitavom prostoru izmegju Vipave i mora, da izmegju 26. i 29. maja stepeno popusti. Za ovog vremena svi napori neprijateljevi jasno očitovali su, da onaj od Plave i kod Gorice njegovu najobiljniju odlučnost; neumorno je pak neprijatelj tražio za ovog razdoblja na kraškoj visoravni prije svega odlučni uspjeh.

Treći dio, koji počinje 3. juna, obuhvata našu navalu na najjužnijem borbenom kraju. 6. 7. juna završi se bitka, ako se izumru vrlo mali okršaji.

Talijanci se nijesu ovaj put bacili prividno odmah sa svom žestinom na komensku visoravan, nego su, moguće da odvrata našu pažnju s ovog ođječka, napadali neprestano ponajprije na pozicije kod Plave i Gorice, a moguće jer su se nadali, uspje li im navala, da će našu frontu zaobiči sa sjevera. Talijanska navala proti ovom odsječku može se smatrati kao neka demonstracija, koja nadmašujući mjeru ovakvih akcija, ide za stalnim ciljem. Cilj nije postignut, a jednako je i demonstracija propala. Navalama protiv pozicija izmegju Avče i brda Sv. Gabrijele nije se dalo prevariti naše vojno vodstvo. Kad su Talijanci u drugom dijelu bitke pošli na juriš na komenskoj visoravni, naigloše na dostojan doček.

Naјvažnija je točka našeg sjevernog krila Sveto Brđo. Jednoć uočičte pobožne bogoljubivosti sa

Srpske povrede međunarodnog ratnog prava.

(Nastavak).

III.

Gosp. pl. Wiesner c. i k. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i k. vrhovnog vojnog zapovjedništva, 30 decembra 1918.

Čast mi je dostaviti u prijevodu priloženu izvaju, u kojoj jedn. dobrov. Matija Jevak, od 25. dom. puk., priča svoje doživljaje u srpskom ropstvu, a koju je c. i k. vojnom zapovjedništvu u Zagrebu poslao c. i k. vojnom vrhovnom zapovjedništvu.

Prilog.

U srpskom zarobljeništvu.

Matija Jevak, zvanjem bankovni činovnik u Zagrebu, pogie odmah za mobilizacije sa 25. zagrebačkom dom. pukovnijom na srpsko bojište. Sudjelovao je kod mnogo okršaja i bio je ranjen 21. avgusta u Loznici. Istog dana oko 7 sati uveče pogio on u jednu kafanu, koja se bila prometnula u bolnicu, da zavije ranu. U času, kad su mu naši sanitetni vojnici htjeli zaviti ranu, nahrupu u sobu komitaši sa bombama u rukama i zarobeše cijelu bolnicu. Tako je Jevak dopao ropstva.

Komitaši odmah se dadeše na posao. Oduzeše Jevaku kabanicu, šator, obuću, čuturu i sat, on ostade u bluzi i gaćama i bos. U Loznici ostadoše zarobljenici dva dana, ne primivši nikakve hrane; tek trećeg dana dadeše im Srbi «iz milosti» pljesniva kruha. Tada otpremiše zarobljenike preko Brezjaka u kolima u Valjevo, gdje ostadoše tri dana, zatim u Kragujevac. U Kragujevac smjestiše ove nevoljnika u staje, koje Srbi nazvaše bolnicama. U Kragujevcu ostadoše četiri puna mjeseca, izloženi najvećim mukama i nevoljama. Kad su naše čete doprle do Kragujevca otpremiše zarobljenike u Nišu. U Nišu rastavioše časnike od momčadi i zatvorioše ih najprije u tvrđavu, zatim u jednu kasarnu, a neke od ovih u podzemne ćelije.

Kao primjer, kako su mučili naše zarobljenike i omalovažali ih, neka služi ovo: Jedan natporučnik od 25. dom. puk. morao je na zapovijed potporučnika Đopovića praćen od šest naoružanih vojnika ići po dvoru tamnice «s melom u ruci», da «čisti zahod». Kod tog se prizora srpski časnici iz sveg srca smijahu. Kad se je ovaj nesretni časnik nećkao da očisti zahod, bacije ga u tamnicu.

Čest časnik, koji su htjeli pobjeći, ali ih u bijegu zatekoše, zatvorioše u podzemnu tamnicu u Nišu, a kasnije ih otpremiše u Badrovac kod Skoplja, tamo bi naime smjestili sve naše «sam-njive» časnike.

Jevak je bio najprije tri sedmice u bolnici u Nišu, a zatim dodijeljen vojničkoj cenzuri i voj-gjenju maticе.

Koncem aprila premjestiše Jevaka na gradnju željeznice Niš-Knjaževac, gdje je morao raditi naj-napornije tuneleke radnje.

Na ovoj pruži ostade do srpskog uzmarka i do otpremanja zarobljenika u Arbaniju. Dospio je unatoč svim patnjama u selo Majdevu, gdje je on sa još dva druga iz Austrije i sa domobrancom Andom Profetom bio zaklonjen u jednu kuću. Iste mu večeri uspije pokupiti srpskog stražara i pobjeći sa svojim drugovima.

S našim su zarobljenicima Srbi grozno postupati. Za svaku su ih malenkost tukli. Momčad je radila cio dan, a bilo je slučajeva, kad su ih i noću gonili na rad.

Osobito užasan bio je postupak sa našim ranjenicima. Dogodilo se, te su se srpski liječnici nećkali, da zaviju rane, koje su se već gnijile, izlikom da smrde; te radnje su vršili naši sanitetni vojnici; nije li pak bilo takovih, umirali su ranjenici u najgorim mukama. Ranjenici i bolesnici bili su smješteni u stajama i pojatama tako, da nijesu bili zaštićeni od zime. Često se ustručavahu bolesnici na tifusu i disenteriji, da ugju u takve bolnice, jer su u njima gotovo svi bolesnici umirali.

Dogodilo se te su se naši vojnici jutrom mrtvi na ulici; dvojica se zadušise u jednoj la-trini u Nišu. Bilo je slučajeva, da su se naši vojnici — bojeći se srpskih bolnica — u očaju ubili.

Ranjenici i bolesnici ležahu obično na slami, koja je bila prepuna gamadi, a mijenjala bi se svako tri mjeseca jedan put.

Hrana zarobljenika bila je osobito manjkava. Prvih dana dobivahu oni komadić kruha i nešto slanine na dan, kasnije često ni to. Kad su napo-kom naši zarobljenici otpremljeni u unutrašnjost tako izgladniše, da su sa smetišta kupili kosti, te ih glodalili.

svojiim časnim manastirom i svojim lijepim vrtovima, koji se pružahu na daleko nizbrdice, danas je gola, pusta pečina, koja se prkosno kao div-čvar u vis diže na drugom brijegu Soče naprama Sabotinu. Ovog su se brda htjeli po što po to dočepati Talijanci. Nijesu na nj navallili samo sprjeda, nego pokušaše, da osvojenjem visova sa strane — sjeverno Kuk i Vodica, južno Sv. Gabrijela — njime zavladaju. Kako na čitavoj fronti, tako i u ovom odsječku otvori talijanska artiljerija ujutro 12. sa svom žestinom bubnjarsku vatra. Proti najprednjih pozicija bijesnijahu teška i najveća minometala. Zeleni i puni života kao i Sveto Brdo bijahu otprije Kuk i visovi od Vodića. I oni su danas puste, gole vrljiti, koje još više osnažuju učinak granata i minometala. Svaki nabo, koji se rasprsnе, otkida čitave gomile razlomljenog kamenja, a ovo bačeno na daleko širi smrt i propast. Pečine na Krasu brane vojnika, koji ih brani, ali ne protiv neprijateljevih nabojaa — nego baš protivno. Kad započne bubnjarska vatra, isprazni se čitav rov, a vojnici se zavuku u pečine — jedino ostane u rovu po jedan časnik i jedan, dva stražara, a rov brzo iščezne, a mjesto njega strašno vitlanje kamenja, lomljavina i razbacano stijenje.

Boravak u pečini dođuje nije ugodan. Kameni krov uistinu odolijeva i najtežim granatama, ali je prostor uzak, u koime se tiskaju momci i časnici — za čitave satove, često i čitave dane. Zrak se brzo istroši, a svjež ne može unutra. Koliko puta nije za-trpan ulaz u pečinu, a tada sjede ljudi u njoj kao da su živi pokopani. Gladni, žedni, jedva mogu da dišu, a moraju istrajati do časa, kad umukne neprijateljska artiljerija i kad baci naprijed pješadiju.

DALMATINSKE VIJESTI

Odlazak Nj. Kr. Vis. Princa Luisa Bourbona iz Dubrovnika.

Nj. Kr. Visočanstvo Princ Louis Bourbon od Parme, mlagi brat Njezina Veličanstva Cesarice i Kraljice naše Zite, nakon oduljeg boravka u Dubrovniku, krenuo je 18. o. m. put Beča.

N. P. zap. general barun Sarkotić u Boki Kotorskoj.

Javlja ju nam iz Ercegnovoga 25. o. m. Njegova Preuzvišenost zapovjedajući general barun Sarkotić stigao je 21. o. mj. u Boku, u voj-ničke službene svrhe, i ostao do sinoć u devet sati. Krenuo je tada posebnim vlakom u Sarajevo. — Jučer, oko pođne, došao je na yahti «Dalmat» u Erceg-novo, primio poklonstvo vlasti i općinskog zastupstva, koje mu je tom prigodom svečano izručilo diplomu počasnog gragjanina Ercegnovoga. Za boravljenja Njegove Preuzvišenosti u ovim krajevima bila je cijela Boka okićena zastavama.

Imenovanja.

Upravljač ministarstva financija imenovao je porezne upravitelje Karla Coffou i Lovra Polli višim poreznim upraviteljima u području zemaljskog finan-cijskog ravnateljstva u Zaoru.

Pokrajinsko školsko vijeće imenovalo je u svojim sjednicama dne 17. i 26. jula: Frideriku Bergmayer-Manojlović učiteljom u Biociću, Katicu Gurdulić učiteljom u Podgori, Ivana Naglera učiteljem u Bokanjcu, Antuna Bernića učiteljem u Biogradu, Ivana Kuača učiteljem u Smilčiću, Antuna Lovro-viča učiteljem u Božavi, Ivana Valentića učiteljem u Ugljanu, Donje selo, Anku Medo učiteljom u Splitu, grad, Mariju Antonović uđ. Kelu učiteljom u Zadrū, Rikarda Simonelli učiteljem u Arbanasim, Verku Simonelli nadučiteljom u Arbanasim, Giselu Loger učiteljom na Voštarnici, Marka Skoverlija učiteljom u Lukaru, Dušana Novakovića učiteljom u Kninu, Josipa Boku nadučiteljom u Trilju, Jakova Vilovića nadučiteljom u Zrnovu, Ivana Rudeša nad-učiteljom u Pupunatu, Mariju Carević učiteljom u Solinu, Ivana Vuletina učiteljom u Novome, Danicu Bošković učiteljom u Donjem selu, Antuna Riba-rića učiteljom u Luću, Stjep. Kristića učiteljom u Luću, Roka Markovića nadučiteljom u Kotezima, Franu Vuletina stručnim učit. gragi. škol. u (Makar-skoj), Vinka Ivančevića učiteljem u Kotoru, Marina Vučetića nadučiteljom u Krapnju, Krešimir Novaka u Šibeniku grad, Bogdana Kosović Pericu, učit. u Šibeniku, Docu, Antuna Bumbera učiteljom u Šibeniku (Varoš).

C. k. pokrajinsko školsko vijeće

održalo je na 17 i 26 jula o. g. redovite sje-dnice, na kojima je megu ostalim odlučilo o školskim prostorijama u Kučišću, Čisti-Maouniću, Svinjišću, Budimiru, Blatu, i dječjem vrtu u Zadrū, uđjelilo petogodišnje doplate pripomoći i dopuste raznim nastavnicima pučkih i srednjih škola, primilo je na znanje izvještaj pokr. škol. nadzornika za pučke škole o sastanku kotarskih nadzornika u Splitu i prihvatilo zgodne zaključke, odlučilo je glede po-krića nekih mjesta nadučitelja, učitelja i učiteljica, pristupilo je razne učenike na vanredan ispit, na ponovljenje razreda i razne kandidata na ispit zre-losti za srednje i naučičke škole, ođoborilo je isklju-čenje nekih učenika srednjih škola i riješilo dotične uotoke, uđjelilo stalnost nekim pravim učiteljima srednjih škola, pretresalo o otvoru državne gimna-zije i naučičke škole u Kotoru, imenovalo je suplepte na srednjim školama kroz školsku godinu 1917-18.

Iskaz hrane stigle u Dalmaciju od 1. siječnja do 30. lipnja 1917.

U minulom prvom polugodištu stiglo je u Dal-maciju: žita 144372 q, brašna 64846 q, sočiva 705 q. Od toga je primilo:

I. Opskrbno okružje (kotar zađarski i benko-vlački, bez općine Kistanje) žita 30041 q, brašna 10883 q, sočiva 102 q.

II. Opskrbno okružje (kotar šibenski i kninski, te općina Kistanje) žita 29107 q, brašna 9551 q, sočiva 85 q.

III. Opskrbno okružje (kotar splitski, sinjski, imoški, makarski, metkovski, supetarski, hvarski i korčulanski) žita 68816 q, brašna 34229 q, sočiva 344 q.

IV. Opskrbno okružje (kotar dubrovački) žita 8467 q, brašna 5143 q, sočiva 136 q.

V. Opskrbno okružje (kotar kotorski) žita 8941 q, brašna 5075 q, sočiva 38 q.

Osele će se, početkom svakoga mjeseca, obje-lodaniti koliko je krušne hrane za minulni mjesec poslao svakoj općini «Ratni žitni zavod» na Rijeci.

Tada istom nadogje za njih čas oslobogjenja i ot-kupljenja. Na prvi znak straže rađe, kopaju sebi put između kamenja i razbacanog stijenja, duboko uđišu punim grudima svjež zrak i jurišaju na neprijatelja, koji im mora platiti pretrpljenu muku i teške patnje. Za Talijance je navala, a za njom klanje čas najteže smrtnе pogibli, za naše ljude, konac podzemnih patnja i nevolje. Ova moralna raz-liku mnogo doprinosi, da se izjednači razlika u broju. Talijanski se vojnici sada sigurno ne bježe, poletan je i odlučan u navali, ali u klanju, u zadnjem odlučnom času čovjek protiv protli čovjeka, prsa o prsa nije dorasao našima...

Talijanci uzalud hoće da iznuđe prolaz preko Soče.

Od 12. do 14. u pođne grmljaše talijanska ar-tillerija. Pješadija se megiuto smjestila pripravna u svojim mjestima za sakupljanje u predjelu Plave i igjaše kroz robove u najprednje opkope, tik do pred naše opkopalne linije. Oko 2 sata dana 14. prolazi. Naj-prije protiv naših pozicija na koti 383 pred Kukom i kod Zagore. Ali je junaci Dalmatinci i južni Madžari ođbiše. Tri puta jurišaše na brdo Gabrijela, koji branijahu Stajerci. Vrijedni Stajerci ođbija ju neprijatelja zađavajući mu sve teže gubitke, a zađnji put đapače nagneše ga u divlji, neuredni bijeg. Već se spu-štaše suton, eto i noć! — a boj se bez prekida bježe. Val za valom Talijanaca se diže, da raznese ovu ograđu, ali uđara na hrabre braniocе te se raspenji. Ali neprijatelj ima jednu korist: nadmoćan je bro-jem, i to izrabluje bezobzirce. Neprestano nove čete baca u bojni vrtlog. Uništjuća vatra naše di-

Pokrajinski gospodarski savjet

imao je u subotu i ponedjeljak svoju prvu sjednicu na Namjesništvu. Predsjedao je N. P. gosp. namjes-nik, koji, iza kako je rastumačio važnost zadatka ove ustanove, proglasio je savjet konstituiranim. Bili su nazočni od vladine strane namj. savjet. Szilva i referenti Bulić, Bošnjak i Deutschmann, ođ zemalj. gospodarskog vijeća knez Borelli i đ.r Me-dini, te članovi savjeta: Simić, Rađimiri, Vuletić, Lukić, Mazzocco, Giacasa, Medovich i Luxardo.

Savjet se je bavio: sklopljenjem pogodbe za opskrbu krumpirom iz Galicije (2400 vaguna) i pi-tanjem sladora za malo vino i za konzerviranje voća (sva je prilika, da će ovo biti povjerenje u Zadrū ispostavi Saveza); uređenjem mesa (putem organi-zacije mesarske zadruge koja bi obuhvaćala sve mesare u pokrajini); popisivanjem žita (na načelu zasijane površine i fiktivnog prirodā; seljaku će biti ostavljeno za sjeme i za hranu ođbitelj za čitavu godinu, a eventualni višak bit će upotrebljen za opskrbivanje neproducentā u istom mjestu); sje-menom povrća (zemalj. gospođ. vijeće nabavit će oveću količinu i u prvom redu opskrbit će se oko-lice gradova), te raznim drugim pitanjima prehrane. Savjet će imati na 18 augusta drugu sjednicu i bavil će se naročito pitanjem vina i mesa.

Potanje u drugom broju našega lista.

Lična vijest.

Njegova Preuzvišenost g. Frano Zohar, senat-ski predsjednik na vrhovnom sudu u Beču, koji je proveo nekoliko dana u Zadrū, ide sutra u Trpanj.

Veseljе za naše pobjede u istočnoj Galiciji.

Glasovi o našim sjajnim pobjedama u istočnoj Galiciji veselo ođjeknuše po svim našim stranama i uzradovaše svu Dalmaciju. Ođ glavnog grada Za-dra do najmanjeg zagorskog sela sve je osvanulo u četvrtak okićeno zastavama. Na svim uređima, društvima vijū se barjaci a mnogi su privatni sta-novi okićeni sagovima.

Funebri.

Lunedī, con straordinaria partecipazione di rap-presentanti delle Autorità e di ogni ordine di citta-dini, ebbero luogo i solenni funerali della nobildonna Teresa vedova de Pellegrini-Danieli nata Hōbert de Schwarzthal, morta, dopo lunghe sofferenze il 21 corr.

La compianta defunta, decora della più eletta società di Zara, in cui ai suoi bei giorni aveva bril-lato per l'ingegno eletto e lo spirito arguto, fu te-soro di virtù coniugale all'illustre magistrato Cesare de Pellegrini, di cui pianse per lunghi anni la morte, chiusa nel raccoglimento della sua casa, onđe non volle uscire che morta. e fu altresì madre, nonna, sorella e suocera amorosissima.

Al figlio Giovanni de Pellegrini-Danieli i. r. maggiore, alla figlia signora Aglae Depolo, al genero đ.r Nicolò Depolo consigliere della corte d'Appello, al fratello cons. aulico đ.r Giuseppe de Hōbert, agli altri fratelli, alle spett. famiglie Africò, de Lettis, Kirchner, eđ agli altri congiunti esprime il nostre più sincere condoglianze.

Štipendiji za sveučilišne đjake.

Početkom naukovne godine 1917-18 raspoloživi su stijiedeći sveučilišni štipendiji, na koje je raspis-natječaj do 25. kolovoza 1917. U ove su štipen-dije ubrojeni i oni, što su bili podijeljeni samo za nauk. god. 1916-17.

1. Tri štipendija od godišnjih 630 kr. svaki iz državne dotacije za medicinske nauke.

2. Seđam štipendija od godišnjih 400 kr. svaki iz dotacije ukinitog bečkog pitomišta za pravne nauke.

3. Četiri štipendija od god. 600 svaki iz dotacije bivšeg zađarskog pitomišta, za sveučilišne nauke uopće.

4. Dva štipendija od god. 600 kr. svaki iz do-tacije bivšeg zađarskog pitomišta, za tehničke više nauke.

5. Jedanaest štipendija od god. 210 kr. svaki iz zaklade grofa Vetter pl. Lilienberga, za sveučilišne nauke uopće.

6. Jedna štipendija pripomoć od 200 kr. god. iz dotacije ukinitog bečkog pitomišta za pravne nauke.

Natjecatelji imaju da prikažu dotične prošnje nadležnoj c. k. kotarskoj političkoj oblasti za c. k. Namjesništvo, dokazujući zakonitim ispravama: a) gođine života, rođno mjesto i sađašnju stožbinu, b) stalež rođitelja i dali su živi, c) broj braće i sestara naznaćujući, dali koji od njih uzližu ili je uživao besplatno ođgojno mjesto ili štipendij, a to iz koje zaklade, đ) biće i gospodarstvene probitke natjecateljeve, e) pripadnost jednoj općini ove po-

vine artilerije otvara u prodiruim masama strašne otvore, ali i ono što izbjegava zapornoj vatri, još je uvijek dosta jako, da potisne naše čete. Iza 24 sati najljućeg rvanja prenijeta je naša linija sa Kuk-a i visova ođ Vodića. Brdo Gabrijel i Sveto Brdo pr-kose i sađa, kao i prije, svim neprijateljevim na-porima.

Megjutim su Talijanci iznuđili sebi prolaz preko Soče kod Ajbe, da zaobiđu na daleko obilaznom kretanjem čitavu poziciju Kuk-Vodića Sveto Brdo sa sjevera. Bubnjarskom vatom bili su naše linije s ove strane Soče potpuno uništiti, tako da su postale neizdržljivim. Tada prebacije već pripravene čete. Naša artilerija uzme pod koncentričnu vatra prolaz tako, da se ubrzo ođustalo od prebaćivanja četa. Gubici neprijatelja na ovom mjestu bija hu tako ve-liki, da su se mnogi ođjeli nećkali, da preguju. Baš očajno se držahu male skupine brijega rijeke, koju su preše. Ne mogoaše se proširiti, jer ih je naša pješadija, između koje se osobito istače češki narodni ustanak, držaše zatvorenom gvozdenim kiještima. Po zaštitoj svoje artilerije prebacije Talijanci most preko rijeke, ali već 15. dobiye vojno zapovjedništvo izvještaj divizije, koja se tu borila: «Most kod Ajbe uništen, Soča ga sobom nosi». Sada Talijanci pokušaše na drugi način. Pačine okruglu splav, na koju prenesu žurno topove za boj iz bliza, mitraljeze i pojačanja. Kod Canale pokušaju drugi prelaz. Na ponožnju visina ođ Vodića, kod Dolganijev prebacije most ođ brođica. U guduri kod Ajbe sakupljaju pontone — a tada započe arti-lerija dviju naših divizija da iz svih otvora rija vatra na ovaj ođ frontite. Neprijateljska artilerija

krajine, a to pridruženjem redovite svjedodžbe iz-dane ođ dotične općine, i naukovni napredak, pri-kazujući svjedodžbu zrelosti i naznaćujući kojoj će se nauci posvetiti i kod kojega će se sveučilišta upisati, a oni koji su već upisani na sveučilištu ođ-nosno svjedodžbu i matrikulacije i pohaganja i eventualne svjedodžbe o kolokvijima, državnim ispi-tima, i t. d.

Slušaoći medicinskog i filozofskog fakulteta moraju još da prilože molbenici vlastoručno napi-sani i potpisani, te gleđe potpisa redovito obavje-reni revers, koji kada bi maloljetni bili, treba da bude potvrđen i opskrbljen obavjerenim potpisom njihovog zakonitog zastupstva, kojim će se reversom obvezati, da će prvi (to jest slušaoci medicinskog fakulteta), u slučaju da bi postigli traženji štipendij, iza dobiyne doktorske časti vršiti u pokrajini Dal-maciji, a u gradovima Dubrovniku, Splitu, i Zadrū samo po osobitoj dozvoli dalmatinskog Namjesni-štva, liječničku praksu za onoliko vremena za koliko budu uživali dotični štipendij, a drugi (to jest slušaoci filozofskog fakulteta) da će kroz godinu i po dana podođonćanju nauka, steći usposobljenje za učiteljsko mjesto kod srednjih učiona, te da će po tom ne-prekiđno najmanje za šest godina služiti kod jedne dalmatinske srednje škole, te da će toli prvi koji drugi, kad ne bi ispunili ovu obavezu, povratiti cjelokupni iznos uživan u ime štipendija. Prošnje, koje ne bi bile prikazane kod navise navedene oblasti ili do gore naznačenog roka ili ne bi bile ođložene sa propisanim ispravama i naosob sa red-ovito sastavljenim reversom, neće se uzeti u obzir.

Za dalmatinske učenike realka.

Za školsku godinu 1917-18 raspoloživi su tri štipendije za dalmatinske učenike realka, i baš jedna štipendija od god. 300 kruna, a druge dvije od go-dišnjih 200 kruna svaka iz dotacije bivšeg zađarskog pitomišta.

Naizjače je otvoren od dana 31 kolovoza 1917. Potanje u «Objavitelju Dalmatinskom».

«Skrb za dalmatinsku mladež».

Ođ toliko tisuća poziva, što je preuzvišena gospođa Ana grafica Attems razaslala gospostajama po Dalmaciji, moleći da prinesu đarove «Za dalma-tinsku mladež» više primjeraka nije stiglo osobama, kojima su bili upravljani, a dogođilo se gođe što i po koje nehotiće izostavljanje.

Mole se sve one milostive gospostje, koje slu-čajno ne bi bile primile taj poziv, da to ne zamjere, već da se pozivu, koji je bio inače u raznim novi-nam ođjedlanjen, isto ođavovu, kako koja može i što bolje može, s obzirom na čovjekoljubljuvu, plemeništu svrhu ustanove, kojoj su ti prinosi namije-njeni. Uvjereni smo, da će one tijem ispuniti samo živu želju rođoljubnog srca svoga.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grafice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide. 56. popis novca.

Ođ utjeranog novca bilo je uloženo u nabavu V. ratnog zajma kruna 23,018:18, za koji su bile po nominalu dobiyne obveznice od 25,000 kr. prema tomu bila je dobit do 29 januara 1917, kr. 1981:82; nadalje u nabavu VI. ratnog zajma kr. 18,007:58, za koji iznos su bile dobiyne obveznice od kr. 19,500; prema tomu bila je dobit do 9 jula 1917 kr. 1492:42, k tome treba priraćunati 5 i 1/2 % -ne kamate na obveznice V. ratnog zajma (t. j. 25,000 kr. za termin ođ 1. juna 1917) kr. 687:50.

Ukupni đakle dobitci iznose do sada kr. 4161:74. S prijašnjim popisima ukupno K. 43,970:15.

Assicurazione di prestazioni maggiori presso l' Istituto generale di pensione per impiegati.

Riceviamo e pubblichiamo:

A sensi dell' art. IV della novella assicurazione pensione, l' Istituto generale di pensione ha ormai attivato per i propri assicurati e per gli insegnanti privati l'esercizio dell'assicurazione volontaria a prestazioni maggiori.

Sebbene finora sieno state elaborate tariffe approvate dal ministero per rendite fisse di invalidità e vecchiaia come pure per rendite fisse vedovili, pure sulla base di queste tariffe si possono prendere in considerazione desideri delle parti anche in un' estensione maggiore. Datori di lavoro possono assicurare i propri impiegati singolarmente oppure in un numero maggiore. E' prevista altresì la possibilità di computare il rischio di guerra. L'assicurazione viene effettuata previa visita medica, cui l'assicurando deve sottoporsi da parte di un medico di fiducia. Però sono state già presentate al Ministero dell' Interno tariffe per l' assicurazione di un intero complesso maggiore di impiegati, ove cade la visita medica, eđ il pagamento dei premi è indipendente dallo stato di famiglia.

pokuša da osujeti pogibava, koja je prijelila njezinou pješadiji — ali uzalud. Tada počeoš Talijanci uviglati nemogućnost svoje osnove. Pjihov su pontoni uništiti, desetkovane čete sakupljene na brijegu — skupine na našoj strane potpuno ođrezane, zatvore-re. Pjihov je položaj nesnosljiv — te ih zato 20. nanovo prebace s one strane Soče. Naše čete osta-doše pobjednice s naše strane rijeke.

Za ovih dođagaja na najsjevernijem krilu, kome su Talijanci kasnije, da prikriju svoj poraz, htjeli oporeći svako značenje, bijesijaše i dalje boj bez icalkva prekida na liniji Kuk — 652 — Sveto Brdo — Sv. Gabrijel. Danju i noću juriša talijanska pješadija. Zaustavi li se časom, da se doštane sape, počinje njihova artilerija svoj rad. Bubnjarska vatra, pješa-dijske navale, bubnjarska vatra, pješadijske navale — bez poćitka. Paše čete nadčovječno odolijevaju. Poravnani su njihovi rovovi, a pečine im potpuno rasklimane — pred njihovim linijama leže stotine i stotine talijanskih lešina, a svojem raspadanjem okužuju zrak. Pa golom ih se kamenju ne može pokopati — treba čekati zgođnu priliku, da ih se otpremi straga. K tome i nepođnosljiva vrćina — naši momci odolijevaju svemu — svemu — ovom pravom paklu, koji se sastoji iz granata, mina, komada kamenja, pješadijskih navala, gladi, žege, vrućine i smrađa lešina. Neprijatelj je bolje; on može ođ povučti ođjele umorne ođ boja i da ih zamjeni svježim — naši moraju da čitave dane i noći ođole, da ih se zamijeni za kratko vrijeme.

(Slijedi).

L'Agencia Trieste attualmente Vienna V. Kriehbergasse 14 favorisce a richiesta ben volentieri maggiori elucidazioni.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadru

Javlja: «Ministarstvo trgovine dopustilo je trgovcima lanenom robom da mogu za dalja 2 mjeseca računajući od 10 jula o. g., slobodno raspolagati prijavljenom robom u istoj mjeri i pod istim uvjetima, kako je bilo odregeno za prva dva mjeseca od proglašenja naredbe 8. maja 1917. br. 205 L. D. Z.

Poštanske vijesti.

Dopušten je sada privatni poljski poštanski paketni promet i za poljske poštanske urede 190,257 i 618 dok je naprotiv za poljske poštanske urede 518 i 637 taj promet zasad obustavljen.

La Camera di commercio e d'industria

comunica: «Il ministero del commercio ha trovato di lasciare a libera disposizione di negozianti in generi di lino le riserve da loro notificate per la durata di altri due mesi a datare dal 10 luglio 1917, alle medesime condizioni contemplate per i primi due mesi della pubblicazione dell'ordinanza 8 maggio 1917 N.ro 205 B. L. I.

Darovi ratnoj kuhinji za mladež.

U korist ove ustanove doprinijeli su: Članovi bivše činovničke menaže «Hotel Balkan» u Kninu, kruna 154.81 — Josip Fabianić, Zadar, kruna 10. — Uprava najljepše zahvaljuje.

Croce Rossa.

Dott. Casimiro cav. de Abelić per onorare la memoria della def. sig.a Teresa dePellegrini-Danieli corone 10.

Kako pomažemo našim invalidima.

Primili smo vrlo lijepo i ukusno opremljenu knjigu gornjeg naslova, koju je napisao dr. Božidar Spišić. Ova je savremena knjiga puna interesantnih novosti, te pokazuje, kako se uspješno pomaže našim invalidima, da postanu za privredno sposobni. I ako je knjiga znanstvena sadržaja, pisana je pučkim stilom, pa se čita kao kakovo beletrističko djelo. U knjizi se nalazi preko stotinu slika iz zagrebačke ortopedijske bolnice i invalidske škole, koje nam pokazuju opsežan rad ortopeda i pedagoga. Dr. Spišić dao je u ovoj knjizi i opet jedan dokaz svojeg neumornog nastojanja, da što manje bude u domovini pogalja. Naslovni je list ukusno izradio Ljuba Babić. Cijena je knjizi 4 K, a narudžbu valja upratiti na upravu ortopedijske bolnice u Zagrebu Marulićeva ul. I. a dobiva se i u svim knjižarama. Čist prihod namijenjen je ortopedijskoj bolnici i invalidskim školama.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Drijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 1. srpnja 1917. do 7. srpnja 1917.

Table with columns: Bolest, Dolički kotar, Općina, Broj, oboljelih, umrlih. Rows include Difterija, Skript, Srdobolja, Trbušni tif, etc.

1 Odnosi se na vojničke osobe. 2 Šest oboljenja odnose se na vojničke osobe. 3 Dva oboljenja odnose se na vojničke osobe.

RAZLIČITE VIJESTI

Cesar i Kralj Karlo na istočnoj fronti.

Njegovo Veličanstvo zaputilo se je 22. o. m. na istočno galičku frontu. UZ cesara bila je mala pratnja, u kojoj se nalazahu i ministar izvanjskih posala grof Czernin i poglavica glavnoga štaba gen. pješ. barun Arz. Cesar je prispio u 3 sata i 1/2 u sijeklo vrhovnoga zapovjedništva vojne skupine gener. pješ. pl. Böhm-Ermollija. Zapovjednik vojne čete i njegov poglavica glavnoga štaba kao i uži štab prijaviše se vladaru. Počasna satnija iskazala je propisnu počast. Vladar je saslušao podulji izvještaj gen. pješ. pl. Böhm-Ermollija o vojničkom položaju, a onda se odvezao u sadašnje sijeklo vrhovnoga zapovjedništva vojne fronte gen. feldmaršala bavarskoga princa. Princ i njegov štab dočekashe vladara pred glavnim stanom. Pošto je cesar saslušao prijave i porazgovorio se o vojničkom položaju, predstavljeni su obostrani štabovi. Iza toga nastavio je cesar sa svojom pratnjom put na frontu. Na tom je putu vladar bio dospio u područje zahvata neprijateljskog oružja, no to ga nije moglo odvratiti od razgledanja svih najvažnijih mjesta, gdje su se naše čete tako hrabro borile. Putem se vladar zaustavio kod jednog od drevnih dvoraca kralja Sobjeskoga. Uz impozantnu staru crkvu, sagradjenu od ogromnih drvenih greda, a u stilu dostojnog Fischera v. Erlacha, diže se dvorac. Dug je i osamljen, no pogled s njegove terase ostaje svakom nezaboravljivim. Na toj terasi stoji naš cesar, prima izvještaje generala i motri razne po-

zicije naših i neprijateljskih četa. Sunce zalazi, a cesar ostavlja puste i hladne odaje dvorca, te silazi u pozicije četa, da posjeti, pohvali i odlikuje one, koji su u ovom najnovijem hrvanju s moćnim neprijateljem proslavili barjake svojih pukovnija. Cesar je tom prilikom odlukovao mnoge časnike i vojnike i već se bio spustio mrak, kad se vratio s fronte.

Sastanak našeg Vládara s njemačkim carem.

Lavov, 24. Njegovo Veličanstvo boravilo je juče, u nastavku svojega puta na fronti, na području njemačke južne vojske. Kad je vladar doznao, da će tik iza njegovoga povratka Njegovo Veličanstvo njemački car stignuti na istočnu galičku frontu, naš cesar i kralj, koji ne mogaše radi važnih državnih posla više odgagjati svoj povratak u Beč, dao je zaustaviti svoj voz u Pođorcima, da uzmagne svome prijatelju i savezniku stisnuti ruku na austrijskom tlu. I car Vilim prekine u Pođorcima, kojima je imao proći nekoliko minuta kasnije, za kratko vrijeme vožnju. Obas vladara pozdravio vrlo srdačno, te su u razgovoru od četvrti sata otprilike živahno izmjenjivali svoje misli. Car Vilim pozdravio je za svoga boravka i prvoga vrhovnoga dvorskoga meštara princa Konrada Hohenlohea, te generalnoga pobočnika princa Lobkovica. Cesar i kralj Karlo pozdravio je pratnju njemačkoga cara, koja je izašla iz dvorskoga voza. Nakon usrdnoga oprostajta nastavi car Vilim svoj put na frontu, a cesar i kralj Karlo svoj put kući. Ministar spoljašnjih posala grof Czernin primio je od Njegovog Veličanstva nalog, da prati njemačkoga cara na njegovom putu Galicijom.

Pamčevni list za tuberkulozu.

Primamo od austrijskog središnjeg odbora za suzbijanje tuberkuloze i priopćujemo: «Što je tuberkuloza? Tuberkuloza je prenosljiva bolest, koja nastaje okuženjem. Ona je proizvodjena od sitnog prostim okom nevidljivog živoraka bacila tuberkuloze. Ovak se nalazi u svim dijelovima tijela, koji su oboljeli od tuberkuloze i u izludžbama koje dolaze od ovih, te osobito u hrakotinama bolesnih na plućama. Kako slijedi okuženje i kako ga se zaprijeti? I. Izvor okuženja za tuberkulozu je u prvom redu plućobolno kašljotinom zaraženo čeljadi, koje raznosi kod kašljanja, kihanja, govorenja, vikanja i kod ostalih žestokih odisaja na svoju okolinu sitnim kapljicama sluzi, koje nijesu ni vidljive ni čuljive, bacile tuberkuloze. Osobito su djeca veoma pristupačna ovoj vrsti okuženja. Plućobolnik ne smije s toga kašljati prama drugim osobama, ni kihati na druge, ni vikati na njih, pa ni poljubiti ih, mora da ima svoje posebno posudje za umivanje, za piće i za jela, morao da spava sam u postelji. Djeca, osobito dojenčad i mala djeca moraju se, ako je to ikako moguće, držati daleko od tuberkuloznih. U obiteljima sa djecom ne bi se imale primiti osobe (kao sokućane, pođnajmenike, sluškinje, itd.) bolesne od plućne tuberkuloze, i od tuberkuloze oboljela svojta ima biti zaklonjena u koliko moguće u zavodima. II. I kašljotina plućobolnika je kadra da rasprostrani tuberkulozu, ako pada na pod zatvorenih prostiranja, na predmete (rubenu itd.) i od ovuda sa nečisti ili prašinom u čovječje tijelo. U taminim, vlažnim, nečistim, neprovjetrenim stanovima ostaje bacil tuberkuloze za dugo kužan. Plućobolnik ne smije s toga pljucati na pod, nego samo u vodom napunjene pljuvačnice ili u rubac. Sadržaj pljuvačnica mora se isprazniti u zahod, pljuvačnice same moraju biti temeljito čišćene vodom, rubci isto tako i ručnici, prtena i posteljno rublje moraju poslije uporabe biti stavljeni u vodu, dulje vremena iskuhani tek onda oprani. Suđari i drugo od plućobolnika upotrebljeno rublje ne smije da prije ovog temeljitog čišćenja bude rabljeno od koga drugoga. Soba, u kojoj plućobolnik obično boravi, mora biti obilato provjetrena i često vlažno utira. Mala djeca ne smiju igrati po podu u takovim sobama. Uopće imaju biti uporabljani po mogućnosti samo svijetli, sunčani stanovi, stanovi imaju biti dobro provjetreni i vlažno čišćeni. Po mogućnosti imalo bi se spavati otvorenim prozorom. III. Prenašanje tuberkuloze od tuberkuloznih životinja (putem masla, mlijeka, mesa) ima podrignu važnost. Ipak se i radi drugih razloga ne bi smjelo, osobito ne mala djeca, piti sirovo mlijeko. IV. Nasljednost tuberkuloze u smislu, da se djeca tuberkuloznih roditelja ragaju sa ovom bolešću, ne dolazi praktično u obzir; nasuprot može se naslijediti tjelesni sastav, koji oboljenju od tuberkuloze suprotstavlja omanji otpor; često se bolest od tuberkuloznih roditelja prenaša rano na djecu. Ima se odvrćati od vjenčanja sa tuberkuloznom. Oboljenje od tuberkuloze i liječenje iste. Najvažnija forma tuberkuloze je plućna tuberkuloza. Osim toga spopada tuberkuloza takogjer — osobito kod djece — megrane žlijezde, kosti, zglobove, kožu, mozgovne opne, oko i niz nutarnjih organa. Ono, što se nazivlje skrofuloza, jest većim dijelom ublažena forma tuberkuloze. Tuberkuloza je — spopala ona koje mu drago organe — izlječiva bolest; osobito vrijedi to — za sve forme djetinje tuberkuloze kostiju i megranih žlijezda. A svako okuženje ne dovodi do oboljenja. Odmah čim se pojave bolni znakovi, treba za izlječenje dulje vremena i prikladnih mjera: osobito liječenja koje ima biti upućeno od liječnika, osobito boravka u lječilištima za plućobolnike, morskim lječilištima, sunčanim lječilištima i prikladnim lječilištima. Svako, tko je obolio od tuberkuloze (ili koji misli da je od nje obolio), neka traži odmah već kod prvih znakova liječnika, odnosno uređ za skrb plućobolnih. Za djecu tuberkuloznih roditelja i za osobe sa skrofuloznom ili znakovima sumnjivim tuberkuloze potrebito je za uzdržavanje zdravlja: Dobro hranjenje sa mješovitom hranom. Mnogo boravka u čistom zraku, i boravak na selu. Zračni i sunčani stan. Kupelji zraka i sunca, obilato spavanje. Čuvati se alkohola, liječnički nadzor».

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 27. Službeno se javlja:

«27. jula 1917.»

Istočno bojište:

Vojna skupina Mackensena:

Stanje nepromijenjeno.

Vojna fronta gener. pukovnika Nadvojvode Josipa:

U novim bojevima na gornjoj Susiti mjesta Soveja i Negrilesci pala su u neprijateljske ruke. U šumovitim Karpatima ruska se fronta uskolobala već sa tatarskog klanca pa sve do u okolini Kirlibabe. Honvedske pukovnije potisnule su neprijatelja preko Caputa. Austro-ugarske snage generala pukovnika von Koevessa prodiru dalje sjevero-istočnim pravcem, uporedo sa gornjim tokom one planinske rijeke.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda Bavarskoga:

Ofenzivno kretanje vojne skupine Böhm-Ermollija napreduje uspješno. Dijelovi armije generala pukovnika Kriteka, zapadno galička pješadijska pukovnika (jung Starhemberg) br. 13 i bavarske čete, zauzele su preko noći, sred ljutih bojeva, sa ruskim zalaznicama grad Kolomeu. Ušće Stripe i Czortkow i Trembovla u njemačkim su rukama. Na sjeveru od Trembovle Rusi su se uzalud dizali pa oštro u masama udarali. Njihovi protunapadi propadoše mahom sa teškim gubicima. Na istoku od Tarnopola bio je neprijatelj nanovo dalje potisnut.

Talijansko bojište:

Sobe strane više puta pojačana topovska djelatnost; inače nije bilo osobitih bojeva.

Balkansko bojište:

Ništa novo.

Doglavica generalnog štaba.

Izvještaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 27. Wolf-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 27 jula 1917.

Zapadno bojište:

U Flandriji na večer žestoka artiljerijska bitka.

Iznovični siloviti engleski izviggaji propadoše. Sjeverno od St. Quentinna veliki je broj izvidnika zarobljeno.

Kod vojne skupine njemačkog nasljednika prijestolja Francuzi preduzeše neuspješnih protunapada sa znatnim gubicima. Broj zarobljenika i plijen vrlo su se umnožili. U odsječku Aillesa iznijelo se 1450 ljudi, 16 mitraljeza i 70 brzometnih pušaka.

Istočno bojište:

U ljutom rvanju, a u prisustvu njemačkog cara na bojištu, proširen je kod Tarnopola snažnim napadom nedavno izvošten mostobran na istočnoj obali Sereta. Više na jugu, a unatoč žilavom otporu Rusa, koji su, bez ikakva obzira, tjerali hiljade i hiljade ljudi u gustim gomilama u našu zapornu vatra, izvošten je prijelaz preko Gnieze i Sereta od Trembovle do Skomovosce. Sobe strane Dnjestr napredujemo brzo. Bavarske i austro-ugarske čete zauzele su Kolomeu. U sjevero-istočnom dijelu šumovitih Karpata naši su zborovi u potjeri za neprijateljem koji se povlači prema Drutu. U planini na istoku od koline Kedzi Vasarhelyja jučer su se zapodjeli novi bojevi. Napustili smo neprijatelju dolinu od Soveje do gornjeg toka Dpne.

Vojna skupina Mackensena:

Borbena djelatnost na donjem Seretu slabija je od pregašnjeg dana.

Mačedonska fronta:

Ništa novo.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Njemački car na bojištu u Galiciji.

BERLIN, 27. Wolf Bureau. Njemački je car jučer bio prisutan na istoku od Tarnopola boju jedne divizije. Na vožnji kroz još gorući grad Tarnopol, oslobodjenu pučanstvo dočekalo ga je oduševljenim ovacijama.

Cesarevo zadovoljstvo za uspjeh VI. ratnog zajma.

BEČ, 27. Drigodom konačnog izvještaja upravljaca ministarstva financija o sjajnom rezultatu šestog ratnog zajma, osobito o uspješnom učestvovanju banke i patriotskom sudjelovanju štampa, izrekao je Cesar svoje živo zadovoljstvo.

Ljetno kumpir pod zaporom.

BEČ, 28. «Wiener Zeitung» objavluje naredbu ureda za pučku prehranu, kojom se stavlja pod zapor ovogodišnji kumpir a od 1. augusta uvagaju se karte za kumpir.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 27. Glavni stan, 26 jula.

Fronta u Kavkazu:

U odsječku doznoko krila Rusi su učinili na više mjesta zagon konjicom, ali im svaki propade.

Fronta na Gazaju:

Na fronti kod Gaze laka artiljerijska vatra. Na ostalim dijelovima fronte patrolska djelatnost.

Ruska privremena vlada u neprilici.

RETROGRAD, 27. Petrogradska agencija. Privremena je vlada odlučila, pošto je pretresla sve teže unutrašnje prilike, da čim prije sazove u Moskvu konferenciju predstavnika najvažnijih socijalnih organizacija, kojima će ona objasniti sadašnje stanje što vlada u zemlji i probleme koji se nameću skorog budućnosti.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 27. Si annuncia ufficialmente:

«27 luglio 1917.

Teatro della guerra orientale. Gruppo d'eserciti del generale maresciallo Mackensen:

Situazione inalterata. Fronte del colonnello generale arciduca Giuseppe:

Durante i nuovi combattimenti sulla Susita superiore, le località di Soveja e Negrilesci pervennero nelle mani del nemico. Nei Carpazi boscosi, il fronte russo è stato sconnesso, dal passo dei Tartari in qua, fino nei dintorni di Kirlibaba. Reggimenti degli Honved hanno ributtato l'avversario oltre il Caput. Le forze combattenti austro-ungariche del colonnello generale von Koevess, seguendo il corso superiore del fiume montano, si spingono innanzi in direzione nord-est.

Fronte d'esercito del maresciallo generale principe Leopoldo di Baviera:

Il movimento aggressivo del gruppo d'esercito del colonnello generale Böhm Ermolli progredisce con successo. Parti dell'armata del colonnello generale Kritek, il reggimento fanti della Galizia occidentale Jung Starhemberg nr. 13 e le truppe bavaresi, in accaniti combattimenti colle retroguardie russe, occuparono durante la notte la città di Kolomea. La foce della Strupa, Czortkow e Trembowla sono in mano dei Germanici. A nord di Trembowla i Russi si arrabattarono inutilmente con aspri urti in masse. I loro contrattacchi crollarono completamente con gravi perdite. Ad est di Tarnopol il nemico venne un'altra volta compresso ancora più indietro.

Teatro della guerra italiano: Da ambo le parti attività dell'artiglieria più volte intensificata. Del resto nessuna particolare attività combattiva.

Teatro della guerra sud-orientale: Nulla di nuovo. Il capo dello stato maggiore generale.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 27. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 27 luglio 1917. Teatro della guerra occidentale: Nelle Fiandre, alla sera, violenta battaglia di artiglieria. Fallirono ripetute violente ricognizioni degli Inglesi. A nord di Saint Quentin venne fatto prigioniero un grosso numero di esploratori.

Presso il gruppo d'esercito del principe ereditario di Germania i Francesi pronunciarono sterili contrattacchi, ricchi di perdite. Il numero dei prigionieri ed il bottino sono aumentati di molto. Nel settore di Ailles furono catturati 1450 uomini, 16 mitragliatrici e 70 fucili a tiro rapido.

Teatro della guerra orientale. In una lotta accanita, alla quale assistette sul campo di battaglia l'Imperatore di Germania, presso Tarnopol, venne ampliata con un vigoroso attacco la testa di ponte, da poco tempo espugnata sulla riva orientale del Sereth. Diù a sud, ad onta di un'ostinata resistenza dei Russi, che senza risparmio cacciavano innanzi in fitte masse migliaia e migliaia di uomini, sotto il nostro fuoco annientatore, fu espugnato il passaggio oltre il Gnieza ed il Sereth, da Trembowla fino a Skomovosce. Noi avanziamo rapidamente da ambo i lati del Dniester. Kolomea venne presa dalle truppe bavaresi ed austro-ungariche. Nella parte nord-orientale dei Carpazi boscosi i nostri corpi d'armata incalzano il nemico ripiegante verso il Druth. Nelle montagne ad est del bacino di Kedzi Vasarhely si svolsero ieri nuovi combattimenti. Noi abbiamo abbandonato al nemico la valle da Soveja fino al corso superiore della Dpna.

Gruppo d'eserciti del maresciallo generale Mackensen:

L'attività combattiva sul Sereth inferiore fu più scarsa che il giorno precedente.

Fronte mačedone. Nulla di nuovo. Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

Bollettino germanico della sera. BERLINO, 27. (Bollettino della sera). Nelle Fiandre continua la battaglia d'artiglieria.

Nella Galizia orientale e nei Carpazi boscosi il nemico batte in ritirata, mentre la nostra avanzata fa il suo corso.

OTVORENI DOPISI. Gosp. R. D. Dubrovnik. Naš urednik, gosp. Kasanović povratio se s dopusta tek prekojučer; on će Vam odgovoriti netom dobije potrebite obavijesti.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinsko namjesništva.

JAVNE ZAHVALE. C. k. Austrijska Vojnička Zaklada za udove i siročad (Odio: Ratno osiguranje), isplatila mi je iznos od K. 4000 (četiri hiljade kruna), kao osiguranu svotu poginulog mi supruga Nikole Anić-Kaliger iz Vrpolje. Dužnost mi je, da preko javnih novina objelodanim ovoj zahvalu c. k. Zakladi za udove i siročad, koja mi je na brzu ruku isplatila gornji iznos, te time izjavila moju siromašnu obitelj od nevolje, koja ju je čekala. Zahvaljujući od svega srca svome dobročinitelju, na tačnost i brzoj isplati, preporučam svakomu i savjetujem ga, da svoje vojnike za obezbijegjenje obitelji pohrle osigurati. Knin, Vrpolje, 6. lipnja 1917. Tereza Anić-Kaliger.

U času najveće bijede i nevolje, kada sam sa obitelji ostala bez svoga hranitelja, priskočila mi je u pomoć i znatno olakšala pogoršano financijsko stanje C. k. Vojnička Zaklada za udovice i siročad (Odio: Ratno osiguranje), isplativši mi kroz kratko vrijeme, nakon što sam prikazala dokaz smrti, iznos od kruna 500, za koji sam iznos bila osigurala moga pokojnog muža, vojnika Maričić Antuna Josipova iz Hvara. Uslijed ovog točnog postupka c. k. vojničke zaklade za udovice i siročad, ne mogu drugo, već da javno zahvalim, preporučujuću istu svim onima, koji imaju svojih u vojnoj službi, kao ustanovu veoma korisnu i točnu u isplaćivanju vojnih osiguracija. Hvar, dne 21. svibnja 1917. Bona Maričić.

Za „Crveni Krst“ - Pro „Croce Rossa“.

Nerežišće, općina, sakupljeno od prinosa svojih mobilizovanih vojnika kr. 63.16.

Povljana (Pag), župski ured: prinos neklih potporašica u Povljani kr. 9, Fabijanić Don Lovro 1.

Komiža, seoska blagajna kr. 200.

Vis, nadpopovski ured (za bolesne i ranjene vojnike pješ. pukv. br. 22) kr. 66.

Pag, uprava kontr. kotara financijske straže za Crveni križ i za udovice i siročad palih na bojnopolju kr. 39. Polovica za Crveni krst, a darovaše: Modrić Ante povjerenik 4, Vukušić Mate preglednik 4, Berleghi Valentin nadst. 4, Kokić Marin nadst. 2 — po 4 nadstražari: Dereza Ante, Sondov Ivan, Jovanović Risto, Magaš Špiro, Olivari Jerko; stražar Ljubičić Toma 5.

Nerežišće, općina, sakuplj. od doprinosa rodbina mobilizovanih momaka kr. 65.41.

Supetar, sakupljeno od poreznog ureda pri isplaćivanju potpora kr. 170.72.

Makarska, upr. kontr. kot. financ. str. za Crveni križ i za siročad palih na bojnopolju kr. 21. polovica za Crveni križ, a darovaše: Boban Mihajlo nadpovjerenik I. razreda 10 — po 3: Biluš Antun nadpreglednik; nadstražari: Batina Petar, Brkanović Antun, Boljat Kuka, Aranza Damjan, Svalina Juraj, Sonec Šimun; stražari: Škarica Marin, Kljaković Šimun, Marušić Silvestar; nadstražari: Davić Dujam, Bajalo-Ježinić Josip, Babić Mate, Gabričević Nikola; stražari: Križanac Franjo, Velić Dujam, Jurić Šimun, Bančić Nikola, Ricov Antun, Ribičić Božo; po 4 Brzić Mate preglednik, Stančin Petar nadstražar; Filipović Lovro stražar 5, Marić Jakov stražar 6, Wečernik Vjekoslav stražar 7, Kanžija Savin stražar 4, Balarin Ivan nadstražar 2, stražari: Jurela Tomo i Romac Ivan po 4, stražar Anarić Antun 2, nadstražar Leontić Ernest i stražari Zizan Ivan i Rakić Andrija po 4.

Gdini, Don Jakov Stipetić 7.

Blizna (Trogir), Krolo fra Vlade, prinos župnika i župljana kr. 41.

Knin, ravn. pošta i brzjava, sakupljeno kod pošt. zavoda u Dalmaciji kr. 15.42.

Sebenico, ditta Carlo Evangelista succ. Nicolò Rossi, contributo da 80 calendari tascabili cor. 16.

Starigrad, Tabor Marija i Nevenka, vlastiti prinos i sakupljeno prigodom priređene popodnevne zabavne predstave kr. 12.

Vrboška, općinsko upraviteljstvo, sakupljeno od primaoca vojnih pripomoći kr. 756.14.

Nerežišće, općina, isto kao gore kr. 131.75.

Supetar, porezni ured, isto kao gore kr. 126.50.

Makarska, uprava kontrolnog kotara financijske straže sabrano kr. 121 od kojih otpada polovica u korist fonda za udovice i siročad palih vojnika, a darovaše: Boban Mihajlo nadpovjerenik 10, Biluš Ante nadpreglednik 3, Stažić Juraj preglednik 3, po 3 nadstražari: Sonec Šimun, Aranza Damjan, Batina Petar, Brkanović Antun, Boljat Luka, Svalina Juraj, Davić Dujam, Bajalo-Ježinić Josip, Babić Mate; stražari: Kljaković Šimun, Marušić Silvestar, Križanac Franjo, Velić Dujam, Jurić Šimun, Baučić Nikola, Ricov Antun, Ribičić Božo; po 2 nadstražara: Stažić Juraj i Balarin Ivan te stražar Anarić Antun; po 4 preglednik: Brzić

Mate, nadstražari: Stančić Petar, Leontić Ernest, Jurela Tomo, stražari: Filipović Lovro, Murić Jakov, Wečernik Vjekoslav, Kanžija Savin, Britvić Antun, Zizan Ivan, Rakić Andrija, Romac Ivan.

Pag, osoblje financijske straže kr. 39 od kojih polovica za udove i siročad; darovaše: Modrić Ante povjerenik 4, preglednik: Vukušić Mate 4, nadstražar Kokić Marin 2, po 4 nadstražari: Berleghi Valentin, Dereza Ante, Sundrov Ivan, Jovanović Risto, Magaš Špiro, Olivari Jerko, a stražar Ljubičić Toma 5.

Vis, Bradanović Petar, sakupio od prodavaoca duhana kao 1% čistog dobitka kr. 341.30.

Split, kot. sud, nagjeno kod osoba osugjenih radi prevarnog klupljenja milodara kr. 12.97.

Vis, Martinis Josip, učitelj kr. 25.

Prgomet, župski ured, sakupljeno u župi kr. 19.

Zadar, nagjeno od Dopovića Tome Krstina iz Erečnogova 17./10 1914, te pošto se vlasnik nije našao, po njemu namijenjeno Crvenomu križu kr. 10.

(Sljedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po oko 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka

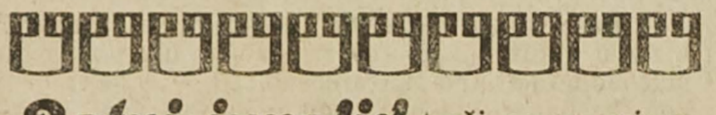
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

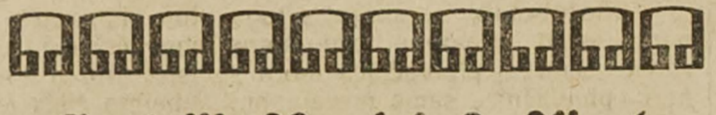

Ratni invalid

traži se za privremenog uzničkog nadziratelja kod č. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi

traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu zašlužu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse. CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Single cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa. ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid

se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hođanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid

se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

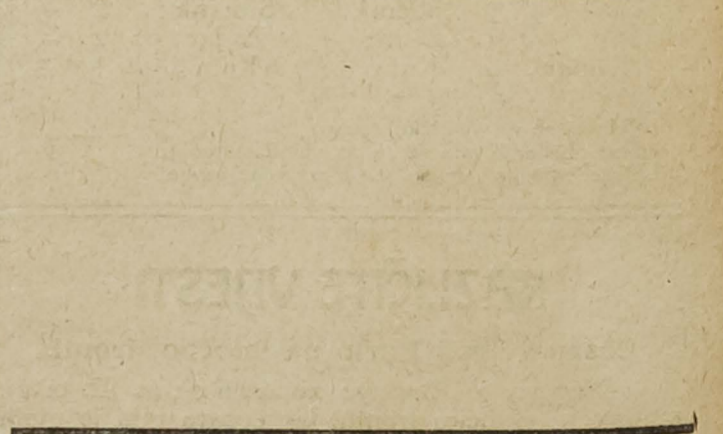

Šode kauštike

u bačvama od oko 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera

Zadar
Brzjavi: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština **MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.**

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samud» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smaliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

za dućane i za urede.

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtnke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtnke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Isto